

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ :	ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	29/12/2025

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- α. Ορεινοί
- β. Κοινωνιολογική εταιρεία
- γ. Δίκη των έξι

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

- α. Το δεύτερο εξάμηνο του 1824 δημιουργήθηκαν νέα αντιμαχόμενα στρατόπεδα μεταξύ των επαναστατών, το ένα αποτελούσαν Πελοποννήσιοι πρόκριτοι και στρατιωτικοί, και το άλλο Υδραίοι και Σπετσιώτες, υποστηριζόμενοι από Ρουμελιώτες οπλαρχηγούς.
- β. Το ρωσικό κόμμα ήταν υπέρ του αυτοκέφαλου της Ελληνικής Εκκλησίας.
- γ. Ένα από τα αιτήματα των αντιπολιτευτικών ομίλων στο τέλος της δεκαετίας του 1850 ήταν η ίδρυση αγροτικών τραπεζών.
- δ. Από τα αντιβενιζελικά κόμματα, πιο διαλλακτικά ήταν τα κόμματα του Δημητρίου Ράλλη και του Κυριακούλη Μαυρομιχάλη, ενώ το κόμμα του Γεωργίου Θεοτόκη ήταν πιο αδιάλλακτο.
- ε. Δεδομένης της κυριαρχίας της Αγγλίας στην ανατολική Μεσόγειο, και λόγω των δεσμών του με τη Γερμανία, ο Κωνσταντίνος ζήτησε τη συμμετοχή της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο στο πλευρό των Κεντρικών Δυνάμεων.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Τι γνωρίζετε για το περιεχόμενο του συντάγματος του 1864;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β2

- α. Ποιο ήταν το έργο της Αναθεωρητικής Βουλής του 1911 (μονάδες 8);
- β. Ποιους νέους νόμους ψήφισε η κυβέρνηση Βενιζέλου έως τις εκλογές του Μαρτίου 1912 (μονάδες 7);

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και λαμβάνοντας υπόψη σας τα παρακάτω παραθέματα, να αναφερθείτε:

- α. στην εξωτερική πολιτική του γαλλικού κόμματος και γιατί τα μέλη του θεωρούσαν τη Γαλλία ως καταλληλότερο σύμμαχο της Ελλάδας (μονάδες 15)
- β. στους λόγους για τους οποίους ονομάστηκε και εθνικό κόμμα (μονάδες 10)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Οι Γάλλοι και οι οπαδοί του «γαλλικού» κόμματος το αποκαλούσαν «εθνικό», υπονοώντας ότι στηριζόταν σε πλατιά λαϊκή βάση. Η αλληλογραφία του Piscatoty αποκαλύπτει ο όρος «εθνικό κόμμα», όπως τον χρησιμοποιούσε, ήταν αόριστος και χωρίς νόημα. Περιέγραφε μ' αυτόν

όλους τους πατριώτες που επιθυμούσαν την ανεξαρτησία της Ελλάδας και ένα σταθερό διοικητικό σύστημα που θα προστάτευε το άτομο στην άσκηση των δικαιωμάτων του. Όλοι σχεδόν οι Έλληνες περιλαμβάνονταν σ' αυτό τον ορισμό, είτε ανήκαν στο «γαλλικό», είτε στο «ρωσικό», είτε στο «αγγλικό» κόμμα. Τέτοιου είδους κριτήρια δεν μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως βάση ουσιαστικού διαχωρισμού των κομμάτων. Η χρήση του όρου «εθνικό κόμμα» ήταν μάλλον ένα πρόχειρο επινόημα για προπαγανδιστικούς σκοπούς, για να επιτρέψει στο «γαλλικό» κόμμα και στη γαλλική πολιτική να εμφανίζεται ως καθρέπτης της μεγάλης μάζας της κοινής γνώμης.

J. Petropulos, Πολιτική και Συγκρότηση Κράτους... , σσ. 515-516

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Το 1834, όταν η αντιβασιλεία προσπαθούσε να αποφασίσει ποια θα ήταν η μόνιμη πρωτεύουσα του κράτους, ο Κωλέτης έκανε έγγραφη πρόταση ότι το κράτος έπρεπε να αποφύγει να ορίσει επίσημη πρωτεύουσα, ως πανηγυρική υπενθύμιση ότι μόνον η Κωνσταντινούπολη μπορούσε να εξυπηρετήσει αυτό τον υψηλό σκοπό, ως ένδειξη της ελληνικής πίστης ότι επέκειτο η απόκτησή της, και ως υπόμνηση ότι ως εκείνη τη στιγμή η διεκπεραίωση των κρατικών υποθέσεων θα διατηρούσε προσωρινό χαρακτήρα. Όταν ήταν στο Παρίσι ως πρεσβευτής της Ελλάδας, δεν έχασε ευκαιρία να επαναλάβει τις ελληνικές αλυτρωτικές επιδιώξεις. Το 1844, στη συζήτηση για το ζήτημα των ετεροχθόνων, πήρε το λόγο στη συντακτική συνέλευση για να εκθέσει, με έναν τρόπο που έμεινε κλασικός το νόημα της Μεγάλης Ιδέας. «Δια την γεωγραφικήν της θέσιν η Ελλάς είναι το κεντρον της Ευρώπης· ισταμένη, και έχουσα εκ μεν δεξιών την Ανατολήν, εξ' αριστερών δε την Δύσιν, προώρισται ώστε δια μεν της πτώσεως αυτής να φωτίση την Δύσιν, δια δε της αναγεννήσεως την Ανατολήν. Το μεν πρώτον εξεπλήρωσαν οι προπάτορες ημών, το δε δεύτερον είναι εις ημάς ανατεθειμένον· εν τω πνεύματι του όρκου τούτου και της μεγάλης ταύτης ιδέας είδον πάντοτε τους πληρεξουσίους να συνέρχωνται δια να αποφασίσωμεν ουχί πλέον περί της τύχης της Ελλάδος, αλλά περί της Ελληνικής φυλής [...]». Πεθαίνοντας το 1847, εξέφρασε τη λύπη του που άφηνε ανεκπλήρωτη την αποστολή του. Άφηνε να εννοηθεί ότι, αν ο βασιλιάς τον είχε καλέσει να κυβερνήσει από την αρχή, η Μεγάλη Ιδέα μπορεί να είχε πραγματοποιηθεί. Όλη τη διάρκεια της πρωθυπουργίας του (1844-47) ο Κωλέτης δεν αρνήθηκε ποτέ καμία από τις διαδόσεις που κυκλοφορούσαν ότι έκανε μεγαλεπήβολα αλυτρωτικά σχέδια, διαδόσεις που είναι από μόνες τους ενδεικτικές της αυξανόμενης φήμης του ως εκπροσώπου του ριζοσπαστικού αλυτρωτισμού.

J. Petropulos, Πολιτική και Συγκρότηση Κράτους... , σ. 634

ΘΕΜΑ Δ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις και τις πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να παρουσιάσετε:

α. τα αιτήματα και τις επιδιώξεις του Στρατιωτικού Συνδέσμου (μονάδες 13)

β. τα αιτήματα των επαγγελματικών σωματείων και τα αποτελέσματα των κινητοποιήσεων του 1909 (μονάδες 12)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Το πρόγραμμα αυτό, διατυπωμένο σε ήπιο τόνο για «επαναστατική» προκήρυξη, εξέφραζε γενικές ευχές για τη βελτίωση των ενόπλων δυνάμεων, της διοικήσεως και της παιδείας, καθώς και την κατάργηση «της απαίσιας συναλλαγής» - ευχές που ασφαλώς έβρισκαν

σύμφωνα το σύνολο των Ελλήνων. Απαριθμούσε επίσης με σαφήνεια ποιες ριζοσπαστικές ενέργειες δεν επρόκειτο να επιχειρηθούν από το «Σύνδεσμο»: 1) Την κατάργηση της δυναστείας ή την αντικατάσταση του βασιλιά, 2) την εγκαθίδρυση στρατοκρατίας ή την αλλαγή του συντάγματος, 3) την κατάργηση της κυβερνήσεως, 4) την αύξηση ή την απομάκρυνση στελεχών του στρατού ή του ναυτικού. ...

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Τόμος ΙΔ΄, Εκδοτική Αθηνών

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Όπως ο Ζορμπάς, έτσι και οι αξιωματικοί δεν είχαν πρόθεση να αναλάβουν τη διακυβέρνηση της χώρας. Τα σχέδια τους δεν αποσκοπούσαν στην εγκαθίδρυση στρατιωτικής δικτατορίας. Απέβλεπαν σε μια κυβέρνηση που θα εφάρμοζε στην πράξη το πρόγραμμά τους, πρόγραμμα εξαιρετικά μετριοπαθές και συντηρητικό. Δεν είχαν ιδιαίτερα αντιδυναστικό πνεύμα. Πράγματι, σχεδόν όλοι έλπιζαν ότι ο βασιλιάς θα συμπαραστεκόταν στην προσπάθειά τους να βάλουν τέλος στις άσκοπες και άχρηστες ενέργειες των πολιτικών. Στις 14/27 Σεπτεμβρίου κινητοποίησαν προς αυτή την κατεύθυνση τις συντεχνίες των εμπόρων της Αθήνας... για να υποβάλουν τα ψηφίσματά τους στο παλάτι.

Douglas Dakin, Η ενοποίηση της Ελλάδας, 1770-1923, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1998, σελ.273

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Ο Σύνδεσμος των συντεχνιών Ελλάδος, ο οποίος περιλάμβανε γύρω στις 50 κλαδικές οργανώσεις και 30.000 περίπου μέλη, θέλησε τέσσερις ημέρες αργότερα να διαδηλώσει για τα συμφέροντά του στην Αθήνα και την επαρχία. Οι αξιωματικοί αξιοποίησαν την ευκαιρία για να επηρεάσουν το πρόγραμμα εκδηλώσεων και το κείμενο των διακηρύξεων που θα εγκρινόταν. Το πιθανότερο μάλιστα είναι ότι οι πραξικοπηματίες πίεζαν για να γίνουν οι διαδηλώσεις [...]. Ωστόσο, η ηγεσία των συντεχνιών δεν τήρησε τη γραμμή των αξιωματικών. Αυτό το συμφωνημένο κείμενο διακηρύξεων, όπου οι διαδηλωτές, εκτός από τα γνωστά αιτήματα των πραξικοπηματιών, ζητούσαν επίσης, μέτρα για την προστασία ορισμένων κλάδων της οικονομίας, την ευνόηση της εγχώριας παραγωγής, την αύξηση του φόρου εισοδήματος αντί του φόρου κατανάλωσης, την ίδρυση Αγροτικής Τράπεζας και κοινωνική νομοθεσία προς όφελος των εργατών, αφαιρέθηκαν οι σκληρές διατυπώσεις. Ο Παπαφώτης, πρόεδρος του συνδέσμου των συντεχνιών, τόνισε στην ομιλία του ιδιαίτερα τη φορολογική επιβάρυνση.

Hering Gunnar, Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα, 1821-1936, τόμος Β΄, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2006, σελ. 760-762